

Despre legume și fructe

Fragi , de Passionaria Stoicescu	31
De ce nu te poți sătura cu fragi? , legendă	31
La cules de căpșuni , de Vladimir Pop Mărcanu	32
Cireașa , de Valeriu Bârgău	33
Cireșe , de Passionaria Stoicescu	33
Din cireșe fac cercei , de Mădălina Cajal	34
Cireșul , de Călin Gruia	34
Zmeura , de Valeriu Bârgău	37
Dudul , de Passionaria Stoicescu	38
Povestea mărului , de Elena Dragoș	38
Mărul , de Valeriu Bârgău	39
Povestea unui măr , de K.D.Ușinski - trad. N. Radovici	40
Perele , de Valeriu Bârgău	41
Părul... cu pere , de Passionaria Stoicescu	42
Corcodușe , de Emilia Căldăraru	43
Pepeni verzi , de Stelian Filip	44
Prunul , de Marius Vulpe	45
Gutui , de Passionaria Stoicescu	45
Nucul , de Valeriu Bârgău	46
Nucul (fragment) , de Șt.O.Iosif	47
Sparg alune , de Mălina Cajal	48
Castanii , de Elena Dragoș	49
Castanele , de I.M.Râureanu	49
Strugurel , de Maria Găitan	50
În livadă și în vie , de Emilia Căldăraru	50
La bunicul , de Vasile Versavia	51
Pomul către copil , de Virgil Carianopol	52
Ghicitori	54
Proverbe și zicători	60
Bibliografie	62

Salata și spanacul

de Vladimir Pop Mărcanu

Pe cărarea din grădină,

Întâlnitu-s-au, odată,

Două fire de sămânță:

Un spanac și o salată.

“Ce mai faci, salata-ntreabă,

Nu te-am mai văzut de-un veac?”

“Mulțumesc, grăi spanacul,

Toate bune. Ce să fac?”

Mă grăbesc s-ajung sub glie

Căci bunica mi-a promis

Că-mi va da o pălărie

Cu o pană ca un vis!”

“Și pe mine, tot bunica,

Auzind că merg la școală,

M-a chemat să-mbrac eu, prima,

Noua-i fustă vegetală.”

“Vai, ce bine! Cât mă bucur!

Dă-mi tu mâna căci, de-acum,

Vom avea, precum se vede,

Amândoi același drum!”

Și-afundându-se-n țărână,

Cei doi veri și prieteni buni

Răsărit-au primăvara

Lângă-o tufă de căpșuni.

Salată, salate - plantă legumicolă erbacee din familia compozeelor, cu frunze mari și rotunde, comestibile.

Spanac, spanace (rar) - plantă legumicolă erbacee cultivată pentru frunzele de un verde-închis, comestibile.

Expresii:

E un spanac - e un lucru lipsit de importanță, un fleac.

Fasolea

de Vladimir Pop Mărcanu

Are chip de băiețană,

Trup subțire de liană.

Firea neastâmpărată

O ajută să răzbată.

Nicio clipă n-are stare.

Toată ziua urcă, sare,

Pradă unui dor nespus

De-a ajunge cât mai sus.

“Știți cât e de frumos

Să privești de sus în jos,

Să te faci, prin cățărat,

Vrednică de admirat?”

Zise ea vorbind arar

Din înaltul unui par.

I-a răspuns, privind în jos,

Mazărea cu glas tăios:

“Te-ai ajuns, dar e păcat,

Pentru că te-ai ridicat

Pe spinarea altuia,

Nu prin vrednicia ta!”

Fasole - plantă erbacee anuală, din familia leguminoaselor, cultivată pentru păstăile și semințele sale, folosite în alimentație.

Dintr-o boabă

de Emilia Căldăraru

De când lăncii aprige de soare
Scormonesc țărâni aburitoare,

S-a ivit, sub gardul de ostrețe,
Lugeraș cu două frunze crețe.

Dintr-o tulpiniță și un vrej,
Gardu-i plin de verdele-i vârtej;

De se-ncurcă dimineața-n vițe
Un popor întreg de porumbițe

Și pe floarea-i dată cu cârmâz
E-o orchestră-ntregă de bâz-bâz...

Crește încă mai cu năbădăi
De când lasă vrejii și păstăi,

Păstăioare lungi și lătărețe,
Cu bobite dulci și gogonețe.

...Mult mă mir cum de-a odrăslit
Un așa noroc blagoslovit,

De mi-i gardul numai verzi cupole
Dintr-o... biată boabă de fasole!

Ostreț, ostrețe - fiecare dintre șipcile din care se fac garduri sau diferite îngrădituri; zăbrea.

Vrej, vrejuri - tulpină a unor plante agățătoare sau târătoare.

Cârmâz - plantă erbacee cu flori mici albe-roz, cu fructe în formă de boboșe mici roșii sau negre, întrebuințate la coloranți; carmin.

Păstaie, păstăi - fruct caracteristic plantelor din familia leguminoaselor, format din două valve în care sunt închise semințele; teacă.

Sugestii de texte literare:

Gemelele din păstaie

Pătlăgelele roșii

de Vladimir Pop Mărcanu

Unele scriau formule,
Altele citeau de zor.
Multe copiau rețete
De pe tabla frunzelor.

Vrut-a neamul de tomate
Să apară în comun
La concursul "Cine
Face sucul cel mai bun?"

Și-a trimis, din cele roșii,
Galbene și zmeurii,
Sucuri dulci și seve limpezi
Mult gustate de copii.

La acest concurs, zic unii,
S-a iscat și-un tărăboi
Când s-a spus că portocala
A rămas pe locul doi,

Căci, din multe seve, sucuri
Și licori medaliat,
Cea de aur a primit-o
Sucul proaspăt de tomate!

Pătlăgea, pătlăgele - (determinat prin "roșie") plantă erbacee legumicolă cu tulpina înaltă, cultivată pentru fructul ei comestibil, sferic, roșu, zemos, bogat în vitamine; roșie, tomată.

Morcovul

de Vladimir Pop Mărcanu

Roșcovan din tată-n fiu,
Zâmbitor și optimist,
El visează să ajungă
Mare medic oculist.

În laborator, sub glie,
El prepară, în tăcere,
Sucuri nemaipomenite,
Chiar și leacuri de vedere.

Multă lume nu cunoaște
Că, la el în rădăcină,
Vitaminele vederii
Stau ascunse-n carotină.

Morcov, morcovi - plantă leguminoasă din familia umbeliferelor, cultivată pentru rădăcina ei conică, de culoare portocalie și dulce, folosită în alimentație.

Morcovel, morcovei - diminutiv al lui "morcov".

Carotină = *caroten* - pigment roșu-portocaliu care se găsește în unele vegetale și în unele produse animale.

Pătrunjelul

de Vladimir Pop Mărcanu

Uită-te la pătrunjel!
Vezi cât e de subțirel?
Seamănă cu-n fir de nalbă.
E un ins cu pielea albă.

Are capul plin de fumuri,
Coafura, de parfumuri.
Și mai trebuie să spun
Că-i un suflet foarte bun:

Vara, orișice amic
Poate smulge, pic cu pic,
Smocuri crude de verdeață
Din frizura lui cea creață.

Iarna, printre gospodine,
Își cufundă-n oale pline
Și-n mâncăruri aromate
Dalba-i personalitate.

Pătrunjel, pătrunjei - plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru rădăcina pivotantă, albă și pentru frunzele ei aromate, întrebuințate în alimentație și în medicina populară.

Hreanul

de Vladimir Pop Mărcanu

O omidă zise - odată -
Viermelui ieșit din hrean:
“*Vino să te joci cu mine
De-a șotronul, pe maidan!*”

“*Aș veni cu drag, vecino,
Dar mi-e frig și sunt flămând.*”
“*Vino, că la noi e soare,
E căldură și-n curând*

*Te vei înfrupta din toate,
Că mâncare-i berechet:
Lapte, sucuri dulci și seve!
Poți să iei și la pachet!”*